

Flere dødfødsler om sommeren i danske økologiske besætninger

I projektet ViPiglet viser nye resultater, at varme, kuldstørrelse samt lægnummer i kombination med huld er risikofaktorer for dødfødsler i den økologiske faremark.

Af dyrlæge og ph.d.-studerende Lena Rangstrup-Christensen, Aarhus Universitet.

Det er tidligere vist, at ca. hver 3. økologiske pattegris dør i fravænningsperioden og af disse vurderes det, at 27 % er dødfødte. Kendskab til faktorer, som har indflydelse på forekomsten af dødfødsler, kan derfor potentielt være med til at reducere pattegrisedødeligheden i den økologiske svineproduktion. Et nyt studie har undersøgt, hvilken indflydelse kuldstørrelsen og soens huld samt lægnummer har på andelen af dødfødte grise.

Varme og store kuld øger risikoen for dødfødsler

Der var en større forekomst af dødfødte grise i de varme måneder (maj-august) end i den resterende del af året. Tidligere undersøgelser har vist, at andelen af dødfødte grise stiger ved temperaturer over 22 °C. Ifølge DMI var middeltemperaturen i sommeren 2014, hvor forsøget kørte, 16,8 °C, hvilket er 1,6 °C over normalen. Det er derfor rimligt at antage, at stigningen i dødfødsler i sommermånederne skyldes varmepåvirkning af søerne.

Soens lægnummer i kombination med dens huld har indflydelse på dødfødsler

Hos ældre søer med et lægnummer over fire ses en større risiko for dødfødsler hos tynde søer sammenlignet med fede søer (fig. 1). Sygdom kan være grunden til, at søer er tynde, hvilket kan have en negativ indvirkning på forekomsten af dødfødsler.

Kuldstørrelser og antal dødfødte grise for økologiske søer

82.906 pattegrise blev født ved de 5.170 farringer, som indgik i undersøgelsen. Den gennemsnitlige kuldstørrelse var på 16,0, med en variation mellem besætningerne på 13,4 og 17,2. I gennemsnit blev der født 1,1 dødfødt gris pr. kuld med en variation mellem besætningerne på 0,7 og 1,9. Kuldstørrelsen er således lavere end de 17,6, som er rapporteret fra den konventionelle produktion i 2015 (Olsen, 2016). Det kan skyldes, at pattegrisene har større risiko for at forsvinde inden 1. tilsyn efter farring i økologiske besætninger end i konventionelle. 1,1 dødfødt gris pr. kuld er lavere, end hvad der ses i den konventionelle produktion. Det kan forklares ved, at økologiske søer har bedre muligheder for at bygge rede og motionere op til faring, hvilket kan nedbringe farringslængden og dermed også antallet af dødfødsler (Oliviero, 2008 og 2010).

ViPiglets resultater kan anvendes i praksis

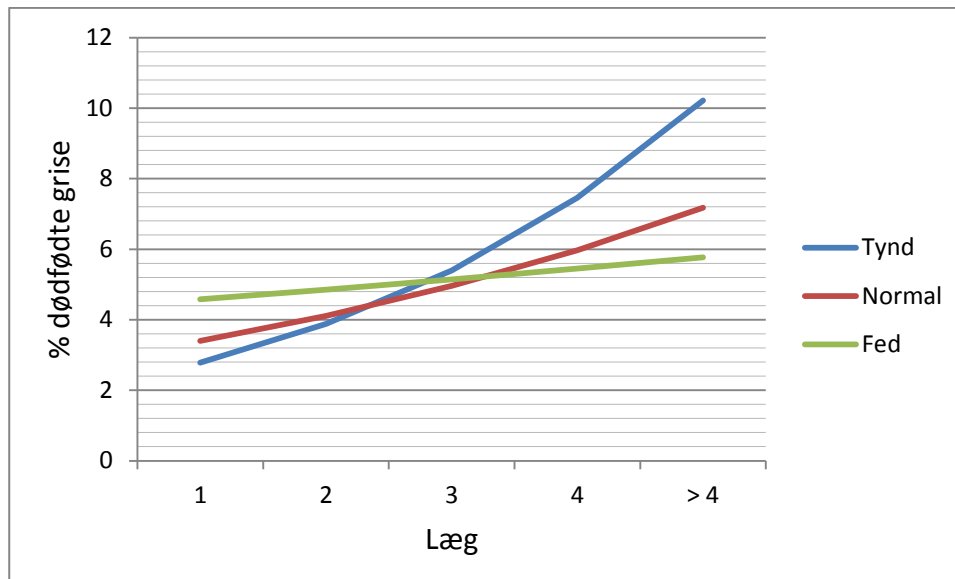
I faremarken er der begrænsede muligheder for at overvåge faringer, yde faringshjælp og regulere søernes varmebelastning. De nye resultater kan med fordel anvendes til justere udsætterstrategier og til at målrette indsatsen omkring faring for at nedbringe dødfødsler.

Fakta boks: Stort og omfattende datasæt

Data er indsamlet i ni økologiske sobesætninger i perioden fra juni 2014 til og med maj 2015. Registreringerne blev foretaget af medarbejderne i faremarken, hvor grisene blev talt ved:

- første tilsyn efter faring
- kastration
- fjernelse af forgården
- fravænnning.

Desuden blev soens nummer, huld og læg-nummer noteret. Udover analyserne på dødfødsler skal registreringerne også anvendes til at vurdere risikofaktorer for dødelighed senere i fravænningsperioden. Resultaterne fra disse analyser forventes at ligge klar i løbet af efteråret 2016. Figur 1.

Referencer

Cappelen J 2014. Vejret i Danmark - sommer 2014. Hentet 16. juni 2016 fra

<http://www.dmi.dk/vejr/arkiver/maanedsaesonaar/201402/vejret-i-danmark-sommeren-2014/>

Oliviero C, Heinonen A, Valros A, Halli O, Peltoniemi OAT. 2008. Effect of the environment on the physiology of the sow during late pregnancy, farrowing and early lactation. *Animal Reproduction Science* 105, 365-377.

Oliviero C, Heinonen M, Valros A, Peltoniemi O. 2010. Environmental and sow-related factors affecting the duration of farrowing. *Animal Reproduction Science* 119, 85-91.

Olsen O. 2016. Landsgennemsnit for produktivitet i svineproduktionen 2015. Notat nr. 1611. Hentet 16. juni 2016 fra http://vsp.lf.dk/~media/Files/PDF%20-%20Publikationer/Notater%202016/Notat_1611.pdf.

Vanderhaeghe C, Dewulf J, Ribbens S, de Kruif A, Maes D. 2010. A cross-sectional study to collect risk factors associated with stillbirths in pig herds. *Animal Reproduction Science* 118, 62-68.